

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL L. Š. 2016-08-02 SKUNDO**

2016 m. spalio 10 d. Nr. S-218 (7-174/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršalienės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės – pranešėja
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovui
mokesčių mokėtojos atstovui

Jūratei Dalmantaitei
I. J.
G. Ž.

2016 m. rugsėjo 19 d. posėdyje išnagrinėjusi L. Š. (toliau – Pareiškėja) 2016-08-02 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2016-07-07 sprendimo Nr. 68-182, n u s t a t ė:

Inspekcija 2016-07-07 sprendimu Nr. 68-182 patvirtino Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Klaipėdos AVMI) 2016-05-11 sprendimą Nr. (6.5)-FR0682-288, kuriuo Pareiškėjai nurodyta sumokėti į biudžetą 9273,93 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 4201,71 Eur GPM delspinigius, 927 Eur GPM baudą, 673,37 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokas (toliau – PSD įmokos), 442,73 Eur PSD įmokų delspinigius, 67 Eur PSD įmokų baudą.

Sprendime nurodyta, kad Klaipėdos AVMI atliko pakartotinį Pareiškėjos 2009–2012 m. laikotarpio GPM ir PSD įmokų apskaičiavimo, deklaravimo bei sumokėjimo teisingumo patikrinimą ir 2016-03-14 patikrinimo aktu Nr. (9.6)-FR0680-186 nustatė, kad 2009–2012 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio E. Š. patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas. Konstatuota, jog Pareiškėja ir jos sutuoktinis išlaidoms, t. y. namo adresu: (duomenys neskelbtini), statyboms, bankų paskolų daliai grąžinti ir sumokėtoms palūkanoms, transporto priemonėms įsigyti bei dalinai vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidoms padengti panaudojo iš nenustatytų šaltinių gautas pajamas, kurios gavimo metu nebuvo apmokestintos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Klaipėdos AVMI, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 70 str. 1 d., Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 „Dėl Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų taisyklių (toliau – Taisyklės) 4 p. nuostatomis ir pritaikiusi išlaidų metodą, konstatavo, jog tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjos ir jos

sutuoktinio E. Š. išlaidos 439300 Lt viršijo Pareiškėjos ir jos sutuoktinio gautas pajamas. Klaipėdos AVMI pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau –CK) 3.87 str. nuostatomis apskaičiavo Pareiškėjos 219650 Lt (439300/2) GPM bazę. Taip pat, vadovaudamasi Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 2, 3, 6, 22, 27 str. nuostatomis, Pareiškėjai apskaičiavo 9273,93 Eur GPM. Be to, Klaipėdos AVMI, nustatčiusi, kad Pareiškėja 2009 m. gavo kitų su darbo santykiais nesusijusių ir ne individualios veiklos pajamų, konstatavo, jog pagal Sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ) 17 str. 8 d. Pareiškėja privalėjo nuo iš nenustatytų šaltinių gautų pajamų mokėti 6 proc. dydžio PSD įmokas, todėl papildomai priskaičiavo 673,37 Eur PSD įmokas.

Pažymėta, jog Klaipėdos AVMI 2016-05-11 sprendimu Nr. (6.5)-FR0682-288 patvirtino patikrinimo aktą bei, vadovaudamasi GPMĮ 36 str., SDĮ 19 str., MAĮ 96 str. 1 d. nuostatomis, už nesavalaikį GPM ir PSD įmokų mokėjimą Pareiškėjai apskaičiavo 4201,71 Eur GPM ir 442,73 Eur PSD įmokų delspinigius. Taip pat vadovaudamasi MAĮ 139 str. nuostatomis ir atsižvelgusi į tai, kad Pareiškėja patikrinimo metu bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, Klaipėdos AVMI Pareiškėjai skyrė minimalią 10 proc. dydžio 927 Eur GPM baudą ir 67 Eur PSD įmokų baudą.

Inspekcija sprendime, vertindama, ar pagrįstai Klaipėdos AVMI konstatavo, jog Pareiškėjos ir jos sutuoktinio išlaidos atitinkamais mokestiniais laikotarpiais viršijo juridinę galią turinčiais pajamų šaltiniais patvirtintas pajamas ir mokesčių bazę nustatė bei mokesčius apskaičiavo, vadovaudamasi MAĮ 70 str. nuostatomis, pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, rėmėsi GPMĮ 2 str. 14 d., 5 str. 1 dalimi, 22 str., 27 str. 1 d.

Pabrėžta, jog Klaipėdos AVMI Pareiškėjos 2009–2012 m. GPM bazę nustatė pagal jos atliktą įvertinimą, pritaikiusi išlaidų metodą, vadovaudamasi MAĮ 70 str. 1 d., Taisyklių 4.1 p., 6.1. p. Kadangi Klaipėdos AVMI pagal 2014-09-04 užduotį atlikti mokestinį tyrimą Nr. FR0688-1677 atliko Pareiškėjos sutuoktinio E. Š. mokestinį tyrimą, kurio metu nustatė, jog Pareiškėjos ir jos sutuoktinio E. Š. 2009–2012 m. patirtos išlaidos viršijo jų gautas pajamas ir patirtoms išlaidoms (gyvenamojo namo statybai, įmokų ir palūkanų už bankų kreditus apmokėjimui, pragyvenimo išlaidoms) panaudojo kitas iš nenustatytų pajamų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo apmokestintos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, t. y. mokesčių mokėtojas nevykdė arba netinkamai vykdė savo pareigas apskaičiuojant mokesčius, todėl Inspekcija padarė išvadą, jog, nustatčiusi minėtas aplinkybes Klaipėdos AVMI pagrįstai Pareiškėjos ir jos sutuoktinio patikrinimą atliko taikydama MAĮ 70 str. nuostatas.

Nurodyta, jog Klaipėdos AVMI, pagal įvertinimą apskaičiuodama Pareiškėjos ir jos sutuoktinio GPM bazę, naudojos Taisyklių 29 punkte nustatytais informacijos šaltiniais, t. y. remdamasi VMI informacinės duomenų bazės duomenimis (apie registruotus sandorius, gautas su darbo santykiais susijusias pajamas ir kitas išmokas, turimą VĮ Registrų centro informaciją apie Pareiškėjos ir jos sutuoktinio vardu registruotą nekilnojamąjį turtą), M. U., K. U., J. S., A. R. ir T. R. operatyvių patikrinimų metu surinkta informacija, Lietuvos statistikos departamento, UAB „Sistela“ duomenimis apie statyboms naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimui patirtas išlaidas bei kitą patikrinimo metu surinktą informaciją, ir apskaičiavo Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2009–2012 m. gautas pajamas bei patirtas išlaidas.

Akcentuota, jog Klaipėdos AVMI, apskaičiuodama mokesčio bazę, vadovavosi išlaidų metodu, t. y. vertinimas buvo atliktas lyginant Pareiškėjos ir jos sutuoktinio patirtas asmenines išlaidas su faktiškai turėtomis (gautomis) pajamomis (Taisyklių 7 punktas). Taip pat nurodyta, jog mokesčių administratorius, taikydamas išlaidų metodą (Taisyklių 14–17 punktai), turi įvertinti ir kitas aplinkybes, kurių tiesioginė įtaka gali būti vertinama. Gyvenamojo namo statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidų vertei nustatyti pasirinktas ekonominio modelio metodas, kuriam taikyti gali būti naudojami duomenys iš įvairių informacijos šaltinių bei analogijos metodas, kurio metu vertinimas atliekamas lyginant tikrinamojo laikotarpio mokesčių mokėtojo mokesčio deklaracijos ar veiklos rodiklius su analogišką veiklą vykdančio mokesčių mokėtojo mokesčio deklaracijos rodikliais. Pažymėta, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2011-02-04 nutartyje adm. byloje Nr. A-438-201/2011 nurodė, kad nei MAĮ, nei kiti įstatymai nenumato jokių apribojimų tiek mokesčių mokėtojui,

tiesiogiai mokesčių administratoriui apskaičiuojant bei perskaičiuojant mokesčius už tam tikrą mokestinį laikotarpį remtis (vadovautis) papildoma įrodomąja medžiaga, kurioje užfiksuotos ankstesniais mokestiniais laikotarpiais atsiradusios faktinės aplinkybės, svarbios teisingam mokesčio apskaičiavimui (perskaičiavimui). Todėl Inspekcija padarė išvadą, kad mokesčių administratorius savo kontrolės veiksmų atlikimo metu turi teisę naudotis ir vertinti atitinkamą įrodomąją medžiagą, susijusią su ankstesniais mokestiniais laikotarpiais, kiek tai susiję su tikrinamojo laikotarpio mokestinių prievolių teisingu apskaičiavimu.

Pasak Inspekcijos, Klaipėdos AVMI nustatė, jog Pareiškėja ir jos sutuoktinis E. Š. pagal 2006-11-28 pirkimo–pardavimo sutartį bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise iš J. B. įsigijo 0,1185 ha žemės sklypą (duomenys neskelbtini), už 30000 Lt. Šiame sklype Pareiškėjos sutuoktiniui 2009-02-19 buvo išduotas statybos leidimas, kuris, pakeitus projektą, buvo pakeistas nauju 2010-08-05 statybos leidimu statyti 355,95 m² bendro ploto dviejų butų gyvenamąjį namą. VĮ Registrų centro duomenimis, pagal 2012-03-16 pažymą apie statinio statybą be esminių nukrypimų nuo projekto Nr. (duomenys neskelbtini) adresu: (duomenys neskelbtini), įregistruotas 349 m² ploto, 1615 m³ tūrio, dviejų aukštų 78 proc. baigtumo dviejų butų gyvenamasis namas. Pastate suformuoti du atskiri nekilnojamojo turto objektai: 174,18 m² bendro ploto 78 proc. baigtumo butas adresu: (duomenys neskelbtini), ir 174,82 m² bendro ploto 78 proc. baigtumo butas adresu: (duomenys neskelbtini).

Nurodyta, jog Pareiškėja ir jos sutuoktinis pateikė 2009–2013 m. statybos išlaidas patvirtinančių dokumentų už 256517,01 Lt sumą, iš jų: 2009 m. – 120138,19 Lt (medžiagų įsigijimo išlaidos – 8338,19 Lt; statybos darbų apmokėjimo išlaidos – 104100 Lt; tarpininkavimo, projekto ir dokumentų rengimo paslaugų apmokėjimo išlaidos – 7700 Lt), 2010 m. – 2378,82 Lt (medžiagų įsigijimo išlaidos), 2011 m. – 80000 Lt (statybos darbų apmokėjimo išlaidos), 2012 m. – 20000 Lt (statybos darbų apmokėjimo išlaidos), 2013 m. – 34000 Lt (statybos darbų apmokėjimo išlaidos). Pareiškėjos sutuoktinis 2015-02-04 pateiktame rašytiniame paaiškinime nurodė, kad pateikė ne visus namo statybos išlaidas pagrindžiančius dokumentus, t. y. nepateikė patvirtinančių medžiagų įsigijimą, o 2015-02-05 elektroniniu laišku nurodė, kad papildomų dokumentų, patvirtinančių statybos išlaidas, neturi. Sutuoktiniai 2015-02-16 elektroniniu laišku pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2009–2013 m. patyrė 291900 Lt namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybos išlaidų, iš jų: 2009 m. – 137900 Lt, 2010 m. – 15800 Lt, 2011 m. – 80000 Lt, 2012 m. – 20200 Lt, 2013 m. – 38000 Lt. Patikrinimo metu Pareiškėja ir jos sutuoktinis daugiau statybos išlaidas patvirtinančių dokumentų nepateikė.

Klaipėdos AVMI nustatė, kad didžiąją dalį sutuoktinių pateiktų 2009–2013 m. statybos išlaidas pagrindžiančių dokumentų sudaro prekių (paslaugų) pardavimo kvitai už atliktus statybos darbus – už 238100 Lt sumą, o statybinių medžiagų įsigijimo dokumentų pateikta už 10717,01 Lt, iš jų: įėjimo durys Skydas (2 vnt.) – 1776 Lt, garažo vartai (2 vnt.) – 3550 Lt, maišytuvai, vonia, sifonai – 1504,66 Lt, armavimo tinklelis, kaištis, klijai armavimui – 1507,53 Lt, dažai – 2378,82 Lt. Taip pat iš minėtų dokumentų nustatyta, kad statybos darbus atliko M. M., S. S. ir A. Š. Pareiškėjos pateiktoje 2009-08-18 rangos sutartyje nurodyta, kad M. M. įsipareigoja atlikti gerbūvio darbus adresu: (duomenys neskelbtini), už 10100 Lt. Pažymėtina, jog Sutarties 2.1 p. nurodyta, kad rangovas įsipareigoja darbus atlikti užsakovo medžiagomis. S. S. 2015-02-05 elektroniniu laišku pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2012–2013 m. adresu: (duomenys neskelbtini), atliko tinkavimo, glaistymo, stogo šiltinimo, plytelių klojimo darbus, už 54000 Lt, kuriems atlikti naudojo užsakovo medžiagas, kurių trūko, panaudojo savo, tačiau, už kokią sumą, nenurodė bei patvirtinančių dokumentų nepateikė. Pareiškėjos sutuoktinio brolis A. Š. 2013-01-23 Klaipėdos AVMI pateiktame rašytiniame paaiškinime nurodė, kad nuo 2006 m. vykdė statinių atstatymo ir remonto veiklą pagal verslo liudijimą ir E. Š. užsakymu yra atlikęs statybos darbus adresu: (duomenys neskelbtini), taip pat nurodė, kad darbus atlikdavo pagal susitarimą, o medžiagos būdavo užsakovų. Atsižvelgusi į pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, Klaipėdos AVMI nustatė, kad namo adresu: (duomenys neskelbtini), statyboms naudotomis medžiagomis rūpinosi Pareiškėja ir jos sutuoktinis. E. Š. 2007-01-22 banko mokėjimo pavedimais pervedė 6300 Lt už projekto rengimą ir 5000 Lt už stogo medžiagas. E.

Š. 2015-08-24 pateiktame paaiškinime nurodė, kad minėtais pavedimais atsiskaitė už namo adresu: (duomenys neskelbtini), projekto rengimą ir minėto namo statybai naudotas medžiagas.

Pažymėta, jog E. Š. 2014-09-24 Klaipėdos AVMI pateiktame paaiškinime teigė, kad minėtas gyvenamasis namas šiuo metu nėra iki galo įrengtas, nurodė namo baigtumą 2013-12-31 – 78 proc., kad name niekas negyvena, kartais apsilanko mama. Tačiau Klaipėdos AVMI, įvertinusi AB „Lietuvos dujos“ ir AB LESTO pateiktus adresu: (duomenys neskelbtini), nuo 2013 m. suvartotus gamtinių dujų ir nuo 2013 m. suvartotus elektros kiekius, bei tai, kad sunaudota elektros energija galėjo būti naudojama statybos metu, nustatė, kad minėtais adresais buvo gyvenama nuo 2013 m. Sutuoktiniai tiriamuoju laikotarpiu, t. y. 2009–2012 m., vykdė 78 proc. baigtumo minėto dviejų butų gyvenamojo namo statybos darbus. Įvertinusi Pareiškėjos pateiktus dalį 2009–2012 m. statybos išlaidų (be tarpininkavimo paslaugų) patvirtinančius dokumentus už 214817,01 Lt (2009 m. – 112438,19 Lt (8338,19+104100)), 2010 m. – 2378,82 Lt, 2011 m. – 80000 Lt, 2012 m. – 20000 Lt), kurių didžiąją dalį sudaro apmokėjimas už statybos darbus – 204100 Lt, statybinių medžiagų pagal pateiktus pavirtinančius dokumentus įsigyta tik už 10717,01 Lt, Klaipėdos AVMI padarė išvadą, kad nėra galimybės nustatyti visas faktiškai Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2009–2012 m. vykdytoms namo statyboms patirtas išlaidas medžiagoms ir gaminiams įsigyti.

Taip pat nurodyta, jog Klaipėdos AVMI apskaičiavo Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2009–2012 m. vykdytų dviejų butų 78 proc. baigtumo namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybų medžiagoms ir gaminiams įsigyti patirtas išlaidas ir nustatė, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis neišsaugojo visų namo statybos išlaidas patvirtinančių dokumentų, todėl gyvenamojo namo statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidų vertei nustatyti taikė *ekonominio modelio metodą*, kuriam taikyti gali būti naudojami duomenys iš įvairių informacijos šaltinių, bei *analogijos metodą*, kurio metu vertinimas atliekamas lyginant tikrinamojo laikotarpio mokesčių mokėtojo mokesčio deklaracijos ar veiklos rodiklius su analogišką veiklą vykdančio mokesčių mokėtojo mokesčio deklaracijos rodikliais, t. y. pasinaudota Lietuvos statistikos departamento (toliau – Statistikos departamentas), UAB „Sistela“ ir VMI bazės duomenimis.

Pasak Inspekcijos, pagal Statistikos departamento pateikiamus statinių statybos sąnaudų elementų grupių lyginamuosius svorius bendroje statinių statybos vertėje nustatyta, kad 2009 m. ir 2010 m. medžiagų ir gaminių sąnaudos sudarė 60 proc. statybos vertės, 2011 m. ir 2012 m. – 62,70 proc. Taikant aritmetinį vidurkį nustatyta, kad 2009–2012 m. medžiagų ir gaminių sąnaudos sudarė 61,35 proc. $((60+60+62,7+62,7)/4)$ visos statybos vertės. Atsižvelgiant į Pareiškėjos ir jos sutuoktinio pateiktus 2009–2012 m. atsiskaitymą už statybos darbus patvirtinančius dokumentus 204100 Lt sumai, iš jų: 2009 m. – 104100 Lt, 2011 m. – 80000 Lt, 2012 m. – 20000 Lt, medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos sudarytų 323972 Lt $((204100 \times 61,35)/38,65)$. Atsižvelgiant į nustatytas Pareiškėjos sutuoktinio 2007 m. patirtas išlaidas statybinėms medžiagoms (5000 Lt), 2009–2012 m. vykdytų statybų medžiagų ir gaminių įsigijimui patirtos išlaidos sudarytų 318972 Lt (323972–5000).

Išaiškinta, jog pagal UAB „Sistela“ (atestuota įmonė, kuriai suteikta teisė vykdyti statinio dalies projektavimo ir ekspertizės darbus statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo, ekonominės bei sąnaudų kiekių žiniaraščių rengimo srityse) parengtų 2009–2012 m. statybos darbų kainynų duomenis dviejų aukštų gyvenamojo pastato statybos kaina 2009 m. sudarė 656 Lt/m³, 2010 m. – 475 Lt/m³, 2011 m. – 463 Lt/m³, 2012 m. – 482 Lt/m³. Taikant aritmetinį vidurkį nustatyta, kad 100 proc. baigtumo gyvenamojo namo 2009–2012 m. statybos kaštai sudarytų 519 Lt/m³ $((656+475+463+482)/4)$. Kadangi Pareiškėja nurodė, kad statybas vykdė ūkio būdu, apskaičiuota statybos kaina sumažinta statybvietės išlaidomis (statybvietai įrengti, eksploatuoti ir valdyti), kurios sudaro 10 proc. visos statybos darbų vertės bei netiesioginėmis išlaidomis (pridėtinės išlaidos ir rangovo pelnas), kurios sudaro 16 proc. nuo tiesioginių išlaidų sumos. Atsižvelgus į orientacinius statybvietės įrengimo (10 proc. – 51,9 Lt (519 x 10 proc.)) ir netiesioginių išlaidų (16 proc. nuo tiesioginių išlaidų, t. y. 13,79 proc. visos statybų kainos – 71,57 Lt (519 x 13,79 proc.)) dydžius, namo statybos ūkio būdu kaštai 2009–2012 m. sudarytų 395,53 Lt/m³ (519-51,9-71,57). Tokiu būdu orientacinė 1615 m³ 78 proc.

baigtumo gyvenamojo namo 2009–2012 m. ūkio būdu vykdytų statybų kaina sudarytų 498249 Lt (395,53x1615x78 proc.).

Pažymėta, jog Klaipėdos AVMI, įvertinusi pagal Statistikos departamento duomenis nustatytą 2009–2012 m. medžiagų ir gaminių sąnaudų dalį visoje statybos vertėje, t. y. 61,35 proc., bei atsižvelgusi į apskaičiuotą orientacinę 498249 Lt gyvenamojo namo statybos kainą, nustatė, kad 78 proc. baigtumo gyvenamojo namo 2009–2012 m. vykdytoms statyboms įsigytų medžiagų ir gaminių išlaidų suma sudarytų 305676 Lt (498249x61,35 proc.). Todėl, įvertinus nustatytas Pareiškėjos sutuoktinio 2007 m. patirtas išlaidas statybinėms medžiagoms (5000 Lt), 2009–2012 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio medžiagų ir gaminių įsigijimui patirtos išlaidos sudarytų 300676 Lt (305676–5000).

Nurodyta, jog patikrinimo metu, remiantis Nekilnojamojo turto registro pateiktų mokesčių deklaracijų duomenimis, nustatyti gyvenamųjų namų pirkimo–pardavimo sandoriai ir deklaruotos statybų išlaidos trijų gyvenamųjų namų adresu: 1) (duomenys neskelbtini), 2) (duomenys neskelbtini), 3) (duomenys neskelbtini). Nustatyta, kad gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), 2010–2011 m. statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos sudarė 60,43 proc. $((153791,37/254509,37) \times 100 \text{ proc.})$ visos statybų išlaidų vertės, gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), 2009–2012 m. statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos sudarė 65,06 proc. $((196593,85/302194,60) \times 100 \text{ proc.})$ visos statybų išlaidų vertės, gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini) 2010–2012 m. statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos sudarė 37,65 proc. $(175460,74/466090,74) \times 100 \text{ proc.})$ visos statybų išlaidų vertės. Todėl, atsižvelgusi į aukščiau nurodytų gyvenamųjų namų nustatytas statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidas visoje statybų vertėje, taikydama aritmetinį vidurkį, Klaipėdos AVMI apskaičiavo, kad medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos 2009–2012 m. sudarė 54,38 proc. $((60,43+65,06+37,65)/3)$ visos statybų išlaidų vertės. Atsižvelgiant į Pareiškėjos ir jos sutuoktinio pateiktus 2009–2012 m. atsiskaitymą už statybos darbus patvirtinančius dokumentus 204100 Lt sumai, apskaičiuotos 243291 Lt $((204100 \times 54,38)/45,62)$ medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos. Todėl, įvertinus nustatytas Pareiškėjos sutuoktinio 2007 m. patirtas išlaidas statybinėms medžiagoms (5000 Lt), 2009–2012 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio medžiagoms ir gaminiams įsigyti patirtos išlaidos apskaičiuotos 238291 Lt (243291–5000).

Vadovaujantis MAI 70 str. nuostatomis, mokesčio patikrinimo metu Pareiškėjai ir jos sutuoktiniui 2009–2012 m. 78 proc. baigtumo 349 m² dviejų butų gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybai panaudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo suma pripažinta mokesčių mokėtojai palankiausia, nustatyta mažiausia kaina – 238290 Lt. Atsižvelgiant į Pareiškėjos ir jos sutuoktinio mokesčių administratoriui pateiktus medžiagų įsigijimą patvirtinančius dokumentus 10717,01 Lt sumai, papildomai apskaičiuotos medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos 227573 Lt (238290–10717,01), todėl kiekvienam sutuoktiniui tenkanti ½ išlaidų dalis – po 113786,50 Lt (227573/2). Pagal Pareiškėjos ir jos sutuoktinio pateiktus 2009–2012 m. statybos darbų išlaidas patvirtinančius dokumentus nustatyta, kad 2009 m. buvo atlikta 51 proc. $((104100/204100) \times 100 \text{ proc.})$ visų 2009–2012 m. atliktų statybos darbų, 2010 m. – 0 proc., 2011 m. – 39,20 proc. $((80000/204100) \times 100 \text{ proc.})$, 2012 m. – 9,80 proc. $((20000/204100) \times 100 \text{ proc.})$. Todėl papildomai apskaičiuotos Pareiškėjos ir jos sutuoktinio patirtos statybų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidos 227573 Lt paskirstytos proporcingai pagal pateiktus statybų darbų išlaidas patvirtinančius dokumentus nustatytai metinei statybos darbų daliai iš visų 2009–2012 m. patirtų statybų darbų išlaidų: papildomai apskaičiuotos įsigytų medžiagų ir gaminių išlaidos 2009 m. sudarė 116062 Lt (227573x51 proc.), t. y. kiekvienam po 58031 Lt, 2010 m. – 0 proc., t. y. kiekvienam po 0 Lt, 2011 m. – 89209 Lt (227573x39,20 proc.), t. y. kiekvienam po 44604,50 Lt, 2012 m. – 22302 Lt (227573x9,80 proc.), t. y. kiekvienam po 11151 Lt.

Inspekcija padarė išvadą, kad Klaipėdos AVMI pagrįstai, atsižvelgusi į Pareiškėjos ir jos sutuoktinio pateiktus 2009–2012 m. statybos išlaidas patvirtinančius dokumentus 256517,01 Lt sumai ir pagal MAI 70 str. nuostatas apskaičiuotas medžiagų įsigijimo išlaidas 227573 Lt sumai bei nustatytas 2007 m. patirtas 5000 Lt išlaidas stogo medžiagoms įsigyti,

konstatavo, jog bendrą namo adresu: (duomenys neskelbtini), 2007–2012 m. statybos išlaidų suma sudaro 489090 Lt (256517,01+227573+5000).

Pažymėta, kad patikrinimo metu Pareiškėja pateikė 2013-07-19 sudarytą preliminarios nekilnojamojo daikto pirkimo–pardavimo sutarties kopiją, kurioje nurodyta, kad R. B. įsipareigoja nupirkti 174,82 m² namo adresu: (duomenys neskelbtini), 78 proc. baigtumo, dalį už 365000 Lt. Inspekcija nustatytą aplinkybę, kad mokestinio patikrinimo metu nustatyta ½ minėto namo statybų išlaidų suma 244545 Lt (489090/2) yra mažesnė už sutartyje nurodytą namo dalies pardavimo kainą 120455 Lt (365000-244545), o pelnas už parduotą namo dalį sudarytų 33 proc. $((244545/365000)-1) \times 100$ proc.), laikė patvirtinančia, jog mokesčių administratoriaus apskaičiuota Pareiškėjos ir jos sutuoktinio namo statybai patirtų išlaidų suma yra kiek įmanoma teisinga ir atitinka teisingumo ir protingumo kriterijus.

Inspekcija dėl Pareiškėjos argumentų, jog statybų kaina buvo grindžiama netiesioginiais įrodymais, pažymėjo, jog Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėja neišsaugojo visų statybose panaudotų statybinių medžiagų įsigijimo dokumentų. Pareiškėja mokesčių administratoriui pateikė statybos išlaidas patvirtinančių dokumentų už 256517,01 Lt, iš kurių medžiagų įsigijimo išlaidos sudarė tik 10707,01 Lt, o už statybos darbus patirta 238100 Lt išlaidų. Tokiu būdu, kai mokesčių mokėtojas neišsaugo apskaitos dokumentų, mokesčių administratorius pagal MAĮ 70 str. nuostatas įgyjo teisę mokesčių mokėtojo mokesčio bazę apskaičiuoti pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą. Akcentuota, jog Klaipėdos AVMI, apskaičiuodama gyvenamojo namo, esančio (duomenys neskelbtini), statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidų vertę, pritaikė ekonominio modelio metodą, kurį taikant gali būti naudojami duomenys iš įvairių informacijos šaltinių, atliekami įvairūs skaičiavimai bei naudojamas analogijos metodas, kurio metu vertinimas atliekamas lyginant tikrinamojo laikotarpio mokesčių mokėtojo mokesčio deklaracijos ar veiklos rodiklius su analogišką veiklą vykdančio mokesčių mokėtojo mokesčio deklaracijos rodikliais. Atsižvelgdama į tai, Inspekcija padarė išvadą, kad Klaipėdos AVMI, apskaičiuodama gyvenamojo namo statybinių medžiagų įsigijimo sumą, pagrįstai naudojami Statistikos departamento, UAB „Sistela“ ir kitų mokesčių mokėtojų duomenimis bei apskaičiavo ir pripažino statybinių medžiagų įsigijimo išlaidomis Pareiškėjai palankiausia pagal kitų mokesčių mokėtojų duomenis apskaičiuotą mažiausią kainą.

Dėl Pareiškėjos teiginių, kad gyvenamojo namo statybai buvo panaudotos senos, naudotos statybinės medžiagos, kurias Pareiškėja ir jos sutuoktinis įsigijo iš A. Š. ir S. S., Inspekcija pažymėjo, jog šiems teiginiams pagrįsti Pareiškėja nepateikė įrodymų, kaip tai numato MAĮ 67 str. nuostatos. Taip pat Inspekcija pažymėjo, kad S. S. 2015-02-05 elektroniniu laišku pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2012–2013 m. adresu: (duomenys neskelbtini), atliko tinkavimo, glaistymo, stogo šiltinimo, plytelių klojimo darbus už 54000 Lt, kuriems atlikti naudojo užsakovo medžiagas, kurių trūko, panaudojo savo, už kokią sumą, nenurodė, dokumentų, patvirtinančių savo medžiagų naudojimą nepateikė. A. Š. pateiktame rašytiniame paaiškinime nurodė, kad nuo 2006 m. vykdė statinių atstatymo ir remonto veiklą pagal verslo liudijimą ir E. Š. užsakymu yra atlikęs statybos darbus adresu: (duomenys neskelbtini), taip pat nurodė, kad darbus atlikdavo pagal susitarimą, o medžiagos būdavo užsakovų. Kadangi byloje nėra pateikta įrodymų dėl naudotų statybinių medžiagų panaudojimo statyboms, todėl Inspekcija Pareiškėjos nurodytus argumentus laikė nepagrįstais.

Akcentuota, jog Klaipėdos AVMI apskaičiavo Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2009-01-01 turėtų piniginių lėšų likutį.

Klaipėdos AVMI nustatė, jog Pareiškėjos sutuoktinis 2014-09-24 ir 2014-10-15 pateiktuose rašytiniuose paaiškinimuose nurodė, kad namo statybos buvo vykdomos panaudojant 2007 m. iš AB „Swedbank“ gautą 256900 Lt paskolą ir asmenines lėšas, o 2015-02-05 elektroniniu laišku atsiųstame paaiškinime nurodė, kad asmenines lėšas sudaro darbo užmokestis, gautos pajamos pagal verslo liudijimą, gauta banko paskola, kilnojamojo ir nekilnojamojo turto pardavimo pajamos, dovanotos tėvų ir uošvių piniginės lėšos, fizinių asmenų paskolos. Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2015-02-11 ir 2015-02-16 elektroniniais laiškais pateikė paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad 2009-01-01 turėjo 399500 Lt piniginių lėšų likutį, kurį sudarė: 1999 m. E. Š. tėvo V. Š. dovana 40000 Lt grynaisiais pinigais, 2001-04-27 E. Š.

tėvo V. Š. palikimas – 40000 Lt santaupos grynaisiais, 2001-01-28 E. Š. senelio N. J. palikimas – 20000 Lt grynaisiais pinigais, 2004 m. E. Š. mamos M. U. duotos naudotis 40000 Lt piniginių lėšos, E. Š. 40000 Lt asmeninės santaupos iš iki 2006 m. gautų darbo užmokesčio ir transporto priemonių pardavimo pajamų, E. Š. gautos pajamos iš veiklos pagal verslo liudijimą: 2006 m. – 61500 Lt, 2007 m. – 50000 Lt, 2008 m. – 65000 Lt; 2007 m. iš AB „Swedbank“ banko gauta 256000 Lt paskola, 2007 m. 100000 Lt J. S. įmoka pagal 2007-06-18 bendradarbiavimo sutartį, ir 2008 m. 50000 Lt Pareiškėjos kraitis. Be to, Pareiškėja 2015-11-23 pateiktose pastabose dėl pirminio patikrinimo akto nurodė, kad ji 2007 m. iš tėvo A. R. gavo 50000 Lt piniginių lėšų dovanų bei pateikė 2007-02-15 dovanojimo sutarties kopiją. Pareiškėja ir jos sutuoktinis taip pat nurodė iki 2009-01-01 patirtas išlaidas: 2006 m. sklypo, esančio adresu: (duomenys neskelbtini), 30000 Lt įsigijimo išlaidos, 2007 m. sklypo, esančio adresu: (duomenys neskelbtini), 288000 Lt įsigijimo išlaidos (įmoka prieš sutarties sudarymą), sumokėtos palūkanos AB „Swedbank“ (2007 m. – 20000 Lt, 2008 m. – 25000 Lt). Pareiškėja 2015-06-02 pateikė su J. S. sudarytos 2007-06-18 bendradarbiavimo sutarties kopiją, 2015-11-23 pateikė 2007-02-15 su A. R. sudarytos dovanojimo sutarties kopiją, daugiau sutuoktiniai nurodytų pajamų gavimą patvirtinančių dokumentų nepateikė.

Taip pat Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2015-02-11 pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2007 m. iš AB „Swedbank“ gavo 256000 Lt paskolą bei iš AB DNB banko 2007-06-28 pagal kredito linijos sutartį Nr. K-2300-2007-407 gavo 512000 Lt. Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėjos sutuoktinis 2007-01-22 iš AB „Swedbank“ gavęs paskolą banko mokėjimo pavedimais sumokėjo 6300 Lt už namo (duomenys neskelbtini) projektą, 5000 Lt už stogo medžiagas bei pervedė 182787,19 Lt broliui A. Š. Pareiškėja 2015-08-24 ir 2015-08-27 elektroniniais laiškais nurodė, kad jos sutuoktinis A. Š. pagal žodinį susitarimą suteikė paskolą be palūkanų, kurią A. Š. grąžino per kelerius metus įvairiomis sumomis nuo 20000 Lt iki 40000 Lt kasmet pavedimais ir grynaisiais, bet dokumentų, patvirtinančių suteiktos paskolos grąžinimą, nepateikė. A. Š. 2015-01-28 pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2007 m. iš brolio minėtu banko pavedimu gavo paskolą, kurią grąžino iki 2013-12-31. Klaipėdos AVMI nustatė, kad 2007–2008 m. A. Š. mokėjimo pavedimais grąžino Pareiškėjos sutuoktiniui 43784 Lt, be to, E. Š. banko mokėjimo pavedimais iš A. Š. ir jo sutuoktinės I. Š. 2009–2012 m. gavo grąžintinos paskolos: 2009 m. – 40553,40 Lt (A. Š. – 22770,16 Lt, I. Š. – 18117 Lt), 2010 m. – 40553,40 Lt (A. Š. – 25555,44 Lt, I. Š. – 14998 Lt), 2011 m. – 25906,76 Lt (A. Š. – 23563,76 Lt, I. Š. – 2343 Lt), 2012 m. – 26340 Lt (A. Š. – 23499 Lt, I. Š. – 2841 Lt). Klaipėdos AVMI pagal kredito įstaigų pateiktus sąskaitų išrašus nustatė, kad Pareiškėjos sutuoktinis iš A. Š. ir I. Š. gautas pinigines lėšas panaudojo AB DNB banko ir AB „Swedbank“ paskolų daliai grąžinti ir palūkanoms mokėti, t. y. E. Š. į sąskaitą pervestą 177471 Lt sumą panaudojo bankų paskoloms grąžinti, iš jų: 2007–2008 m. – 43784 Lt, 2009–2012 m. – 133687 Lt.

Klaipėdos AVMI, atsižvelgusi į nustatytas Pareiškėjos sutuoktinio iš tėvo V. Š. 1999 m. gautas dovanų 40000 Lt ir iš senelio N. J. 2001 m. – 20000 Lt pinigines lėšas, 1997–2003 m. gautas 11916 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas ir apskaičiuotas 1995–2003 m. gautas 18024 Lt transporto priemonių pardavimo pajamas bei apskaičiuotas 1997–2003 m. 15048 Lt vartojimo ir 1994–2003 m. 31318 Lt transporto priemonių įsigijimo išlaidas, nustatė, kad Pareiškėjos sutuoktinio 2003-12-31 gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas 43574 Lt (20000+40000+11916+18024-15048-31318) suma. Apskaičiuojant minėtu laikotarpiu Pareiškėjos sutuoktinio gautas pajamas ir patirtas išlaidas buvo pasinaudota statistiniais (Statistikos departamento, VŠĮ „Emprekis“) duomenimis, patikrinimo metu E. Š. 2003-12-31 turėtas piniginių lėšų likutis prilygintas didžiausiam nedeklaruotinam piniginių lėšų dydžiui, t. y. 50000 Lt.

Klaipėdos AVMI, atlikusi Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2004–2008 m. pajamų ir išlaidų analizę ir įvertinusi E. Š. M. U. 2004 m. duotas 40000 Lt pinigines lėšas, 2007 m. A. R. (L. Š. tėvo) dovanotas 50000 Lt pinigines lėšas, 2007 m. J. S. 100000 Lt įnašą, 2004–2008 m. Pareiškėjos sutuoktinio 30521,70 Lt (10217,81+20303,89) ir Pareiškėjos 2006–2008 m. 51952,46 Lt gautas su darbo santykiais susijusias pajamas bei pašalpas, 2006–2008 m. Pareiškėjos sutuoktinio gautas 164500 Lt vykdytos veiklos pagal verslo liudijimo pajamas,

2007 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio gautas 768900 Lt (256900+512000) iš AB „Swedbank“ ir AB DNB banko paskolas, 2007–2008 m. A. Š. banko mokėjimo pavedimais E. Š. gražintą paskolą 43784 Lt, nustatė, kad 2004–2008 m. Pareiškėjos sutuoktinis ir 2006–2008 m. Pareiškėja iš viso gavo 1249658,16 Lt (40000+100000+50000+30521,70+51952,46+164500+768900+43784) pajamas ir pinigines lėšas, iš jų: 2004 m. – 44731,45 Lt, 2005 m. – 5486,36 Lt, 2006 m. – 58369,72 Lt, 2007 m. – 1006895,49 Lt, 2008 m. – 134175,14 Lt.

Taip pat įvertinusi nustatytas Pareiškėjos ir jos sutuoktinio patirtas 2006–2007 m. 830000 Lt (800000+30000) nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidas, 2007 m. A. Š. suteiktą paskolą 182787,19 Lt, 2006–2008 m. Pareiškėjos sutuoktinio patirtas vykdytos veiklos pagal verslo liudijimą išlaidas 11530 Lt, 2007 m. patirtas namo projekto parengimo ir stogo medžiagų įsigijimo išlaidas 11300 Lt (6300+5000), 2007–2008 m. AB „Swedbank“ sumokėtas palūkanas 48279,76 Lt, 2007 m. Pareiškėjos sutuoktinio AB DNB bankui 62260 Lt įnašą paskolai dengti, nustatytas Pareiškėjos sutuoktinio 2004–2005 m. 10257 Lt ir 2006–2008 m. 25701 Lt, ir 2006–2008 m. Pareiškėjos 36540 Lt vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidas, Klaipėdos AVMI nustatė, kad 2004–2008 m. Pareiškėja ir jos sutuoktinis iš viso patyrė 1218654,95 Lt (830000+182787,19+11530+11300 +48279,76+62260+10257+25701+36540) išlaidas, iš jų: 2004 m. – 3352 Lt, 2005 m. – 6905 Lt, 2006 m. – 58762 Lt, 2007 m. – 1100581,65 Lt, 2008 m. – 49054,30 Lt. Klaipėdos AVMI, įvertinusi nustatytą 2003-12-31 Pareiškėjos sutuoktinio turėtą 50000 Lt piniginių lėšų likutį, nustatė, kad E. Š. 2004 m. gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas 91379,45 Lt (50000+44731,45-3352), o 2005 m. išlaidos viršijo gautas pajamas 1418,64 Lt (5486,36-6905), Pareiškėjos ir jos sutuoktinio patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 2006 m. – 392,28 Lt (58369,72-58762), 2007 m. – 93686,16 Lt (1006895,49-1100581,65), o 2008 m. gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas 85120,84 Lt (134175,14-49054,30). Tokiu būdu nustatyta, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2004 m. gautas pajamas, viršijančias patirtas išlaidas 91379 Lt panaudojo 2005–2007 m. patirtoms išlaidoms, viršijančioms gautas pajamas 95497 Lt (1418,64+392,28+93686,16), dengti. Taip pat Klaipėdos AVMI, įvertinusi nustatytas Pareiškėjos ir jos sutuoktinio E. Š. 2008 m. gautas pajamas, viršijančias patirtas išlaidas 85120,84 Lt bei 2008 m. T. R. Pareiškėjai gražintas 14250 Lt pinigines lėšas (dalį 2007 m. A. R. dovanotų piniginių lėšų), taip pat Pareiškėjos ir jos sutuoktinio banko sąskaitose 2009-01-01 sukauptas pinigines lėšas 13376,49 Lt, nustatė, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2009-01-01 turėjo 85994 Lt (85120,84+14250-13376,49) piniginių lėšų likutį ne banke.

Pažymėta, jog Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2015-02-11 ir 2015-02-16 elektroniniais laiškais pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad 2011 m. E. Š. patėvis K. U. investavo į gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybą 70000 Lt pinigines lėšas grynaisiais pinigais, tačiau pinigų gavimo faktą patvirtinančių dokumentų nepateikė. K. U. operatyvaus patikrinimo metu 2015-06-18 pateiktame rašytiniame paaiškinime nurodė, kad 2011 m. davė E. Š. (posūniui) naudotis iki pareikalavimo 70000 Lt iš darbo užmokesčio santaupų, nurodyta suma dar negražinta. Kontrolės veiksmų metu elektroniniu laišku pateiktame paaiškinime K. U. nurodė, kad pinigai buvo duoti skirtingomis sumomis, pinigų perdavimo faktą patvirtinančių dokumentų nepateikė. K. U. 2015-06-30 elektroniniu laišku pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, kad santaupos buvo sukauptos per ilgus metus, pagrindinės jų buvo iš uždarbio, gauto dirbant Vakarų Sibire Tiumenės srityje, laikotarpio nenurodė. Klaipėdos AVMI duomenų bazėje duomenų apie K. U. įdarbinimus iki 1994 m. nėra, K. U. 1994–2010 m. dirbo Lietuvos Respublikoje registruotose bendrovėse. K. U. 2005-04-30 pateiktoje vienkartinėje gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijoje (forma FR0593) (pažymėta deklaracijos rūšis – gyventojų) deklaravo gyventojų ne banke Lietuvoje turimas pinigines lėšas – 120000 Lt. Operatyvaus patikrinimo metu nustatyta, kad K. U. 2004–2011 m. iš viso gavo 505229,11 Lt pajamas bei patyrė 735577 Lt išlaidas.

Nurodyta, kad, atsižvelgiant į CK 3.88 str. nuostatas, pagal M. U. kontrolės veiksmų metu nustatytas pajamas bei išlaidas, taip pat K. U. operatyvaus patikrinimo metu nustatytas 2004–2011 m. vartojimo išlaidas, priskirtinas kiekvienam sutuoktiniui po 30925 Lt, nustatyta,

kad M. U. 2004–2011 m. gavo 936581,04 Lt pajamas ir pinigines lėšas. Pagal operatyvaus patikrinimo metu nustatytas sutuoktinių K. U. ir M. U. gautas pajamas, patirtas išlaidas, pinigines lėšas, skirtas santaupoms banke, bei panaudotas banko santaupas, piniginių lėšų likučius banke ir ne banke (2004-01-01 K. U. – 120000 Lt, o M. U. – 49000 Lt), nustatyta, kad sutuoktinių gautos pajamos viršijo patirtas išlaidas 2004 m. – 274772 Lt, 2005 m. – 106333 Lt, 2009 m. – 34303 Lt, o išlaidos viršijo gautas pajamas 2006 m. – 75717 Lt, 2007 m. – 498769 Lt, 2008 m. – 34276 Lt, 2010 m. – 102881 Lt, 2011 m. – 54524 Lt. Įvertinus tai, kad 2006 m. ir 2007 m. patirtų išlaidų daliai dengti sutuoktiniai galėjo panaudoti 2004–2005 m. sukauptas pajamas 381105 Lt (274772+106333), o 2010 m. išlaidų daliai – 2009 m. sukauptas pajamas (34303 Lt), nustatyta, kad sutuoktinių patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas: 2007 m. – 193381 Lt (498769-(381105-75717)), 2008 m. – 34276 Lt, 2010 m. – 68578 Lt (102881-34303), 2011 m. – 54524 Lt.

Po atliktų M. U. ir sutuoktinio K. U. operatyvių patikrinimų M. U. 2015-08-14 Klaipėdos AVMI pateikė 2007-10-22 susitarimo tarp šalių kopiją, kurioje nurodyta, kad K. U. ir M. J. įsipareigoja bendradarbiauti įsigyjant žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini). Susitarimo 2 p. nurodyta, kad M. J. prisideda 190000 Lt, tačiau piniginių lėšų iš M. J. pagal minėtą susitarimą gavimą patvirtinančių dokumentų ar kitų duomenų nepateikė. Nurodyta, kad pagal 2007-10-22 sutartį minėtą žemės sklypą įsigijo tik K. U. . Klaipėdos AVMI akcentavo, kad sutuoktinių K. U. ir M. U. patirtų, aukščiau nurodytų, išlaidų nepadengtų tariamai 2007 m. iš M. J. gautos 190000 Lt pinigines lėšas. K. U. ir M. U. 2010-2011 m. pajamų ir išlaidų balansas nesikeičia – 2010–2011 m. sutuoktinių patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 123102 Lt (68578+54524). Patikrinimo metu nustatyta, kad K. U. neturėjo finansinių galimybių 2011 m. perduoti Pareiškėjos sutuoktiniui 70000 Lt, t. y. pinigines lėšas realiai nebuvo perduotos.

Inspekcija atkreipė dėmesį į tai, jog Pareiškėjos paaiškinimai, kad 2011–2012 m. A. Š. paskolino jos sutuoktiniui pinigų statyboms vykdyti, t. y. 2011 m. paskolino 95000 Lt ir 2012 m. paskolino apie 110000 Lt, prieštarauja byloje surinktiems įrodymams. Patikrinimo metu nustatyta, kad E. Š. 2007-01-22 pagal kredito sutartį Nr. 07-003946-FA iš AB „Swedbank“ gavo 256900 Lt paskolą, paskirtis: „kitoms reikmėms finansuoti“ bei iš AB DNB banko 2007-06-28 pagal kredito linijos sutartį Nr. K-2300-2007-407 gavo 512000 Lt kredito liniją, paskirtis: „žemės projektams vystyti“. E. Š. 2007-01-22 iš AB „Swedbank“ gavęs paskolą banko mokėjimo pavedimais sumokėjo 6300 Lt už namo: (duomenys neskelbtini), projektą bei 5000 Lt už stogo medžiagas bei pervedė 182787,19 Lt broliui A. Š. . E. Š. 2015-08-24 ir 2015-08-27 elektroniniais laiškais nurodė, kad A. Š. pagal žodinį susitarimą suteikė paskolą be palūkanų, kurią A. Š. grąžino per kelerius metus įvairiomis sumomis nuo 20000 Lt iki 40000 Lt kasmet pavedimais ir grynaisiais, bet dokumentų, patvirtinančių suteiktos paskolos grąžinimą, nepateikė. A. Š. 2015-01-28 pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2007 m. iš E. Š. minėtu banko pavedimu gavo paskolą, kurią grąžino iki 2013-12-31. Pabrėžta, kad A. Š. Klaipėdos AVMI pateiktame paaiškinime nenurodė apie paskolos E. Š. suteikimą, priešingai nurodomu laikotarpiu būtent E. Š. buvo suteikęs paskolą A. Š. . Kadangi mokesčių mokėtojas, gaudamas paskolą grynaisiais pinigais, prisiima ir visą riziką dėl jam tenkančios įrodinėjimo naštos, todėl minėtus Pareiškėjos argumentus Inspekcija vertino kritiškai, kaip Pareiškėjos gynybinę poziciją.

Pareiškėjos argumentus, kad (duomenys neskelbtini), esančio žemės sklypo bendraturtis J. S. pagal 2007-06-18 bendradarbiavimo sutartį sumokėjo 100000 Lt sklypui pirkti, Inspekcija taip pat pripažino neatitinkančiomis byloje nustatytų aplinkybių, nes byloje yra nustatyta, kad pagal 2007-07-03 sutartį, notarinio registro Nr. (duomenys neskelbtini), Pareiškėja ir jos sutuoktinis įsigijo 9,114 ha žemės sklypą, adresu: (duomenys neskelbtini), už 800000 Lt, iš jų 288000 Lt sumokėjo prieš sutarties sudarymą, 512000 Lt atsiskaitė panaudoję iš AB DNB banko gautą kredito liniją. Be to, E. Š. ir J. S. pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad J. S. 100000 Lt pagal 2007-06-18 bendradarbiavimo sutartį sumokėjo 9,114 ha žemės sklypo (duomenys neskelbtini) įsigijimo išlaidoms padengti, todėl Inspekcija nematė pagrindo atsižvelgti į minėtus Pareiškėjos argumentus.

Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2009 m. gautos pajamos, pinigines lėšas ir patirtos išlaidos

Nurodyta, jog Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2009 m. gavo 156162,35 Lt pajamas ir pinigines lėšas (Pareiškėjos sutuoktinis gavo 8340,72 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, 40000 Lt pajamas iš vykdytos veiklos pagal verslo liudijimą, iš UAB „BTA draudimas“ gavo 5300 Lt žalos atlyginimo išmokas, pardavė automobilį *Dodge Grand Caravan* už 2500 Lt, iš brolio A. Š. ir jo sutuoktinės I. Š. gavo 40887,16 Lt grąžintos paskolos, Pareiškėja gavo iš VSDFV Klaipėdos skyriaus 48265,64 Lt motinystės išmokas, iš Klaipėdos savivaldybės administracijos 4602 Lt išmokas vaikams, iš A. D. 6266,83 Lt nepilnamečiui sūnui išlaikyti). Klaipėdos AVMI apskaičiavo, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2009 m. iš viso patyrė 334499,38 Lt išlaidas (sutuoktinis įsigijo automobilį *Dodge Grand Caravan* už 3000 Lt, automobilį *Ford Mondeo* už 100 Lt, krovinį automobilį *Mercedes Benz 312 Sprinter* už 2326,5 Eur (8033 Lt), patyrė 500 Lt vykdytos veiklos pagal verslo liudijimą išlaidas, 29506,24 Lt AB DNB banko paskolos grąžinimo išlaidas bei 21017,85 Lt AB „Swedbank“ paskolos dalies grąžinimo išlaidas; Pareiškėja ir jos sutuoktinis sumokėjo 129,10 Lt žemės mokesčių ir 613 Lt baudas, patyrė namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybos išlaidų pagal pateiktus Pareiškėjos ir jos sutuoktinio dokumentus – 120138,19 Lt bei, vadovaujantis MAĮ 70 str. nuostatomis, šio namo statybai papildomai patyrė 116062 Lt išlaidas).

Pažymėta, jog Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2015-02-16 elektroniniu laišku pateiktame paaiškinime nurodė, kad 2009–2012 m. patyrė 141850 Lt vartojimo ir vaikų išlaikymo išlaidas, iš jų: 2009 m – 35400 Lt, 2010 m. – 33600 Lt, 2011 m. – 35650 Lt, 2012 m. – 37200 Lt. Atsižvelgiant į sutuoktinių nurodytas vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidas, Klaipėdos AVMI nustatė, kad sutuoktiniai 2009 m. patyrė 35400 Lt vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidas.

Akcentuota, jog Klaipėdos AVMI nustatė Pareiškėjos sutuoktinis bankų atsikaitomosiose sąskaitose 2009-01-01 su kredito limitu turėtą piniginių lėšų likutį – 13181,23 Lt, 2009-12-31 – 38,13 Lt, Pareiškėja 2009-01-01 – 195,26 Lt, 2009-12-31 – (-)1519,69 Lt. Įvertinusi nustatytą sutuoktinių 2009-01-01 ne banke turėtą grynųjų pinigų likutį 85994 Lt, 2009 m. gautas 156162,35 Lt pajamas ir pinigines lėšas bei patirtas 334499,38 Lt išlaidas, atsižvelgdama į Pareiškėjos sutuoktinio 13143,10 Lt (13181,43-38,13), Pareiškėjos – 1714,95 Lt (195,26 – (-)1519,69) panaudotas banko santaupas, Klaipėdos AVMI nustatė, kad šeimos išlaidos 2009 m. viršijo pajamas 77485 Lt (85994+156162,35-334499,38+13143,10+1714,95) suma.

Pasak Inspekcijos, nustačiusi, kad 2009 m. bendros Pareiškėjos ir jos sutuoktinio išlaidos viršijo gautas pinigines lėšas 77485 Lt suma, Klaipėdos AVMI pagrįstai konstatavo, kad 77485 Lt patirtoms išlaidoms padengti kiekvienas sutuoktinis panaudojo lygiomis dalimis po 38742 Lt iš kitų mokesčių administratoriui nežinomų ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo deklaruotos.

Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2010 m. gautos pajamos, pinigines lėšas ir patirtos išlaidos

Nurodyta, jog Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2010 m. gavo 69651,82 Lt pajamas ir pinigines lėšas (sutuoktinis gavo 5919,25 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, iš UADB „Industrijos garantas“ gavo 1558,76 Lt, pardavė automobilį *Ford Mondeo* už 2000 Lt, iš A. Š. ir jo sutuoktinės I. Š. gavo 40553,40 Lt grąžintos paskolos, Pareiškėja gavo iš VSDFV Klaipėdos skyriaus 11130,84 Lt motinystės išmokas, iš Klaipėdos savivaldybės administracijos 757,36 Lt išmokas vaikams, iš UAB DK „PZU Lietuva“ 335,48 Lt žalos atlyginimo ir draudimo išmokas, iš Klaipėdos teritorinės darbo biržos 3553,33 Lt išmokas, iš A. D. 4143,36 Lt nepilnamečiui sūnui išlaikyti). Klaipėdos AVMI apskaičiavo, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2010 m. iš viso patyrė 112247,33 Lt išlaidas (sutuoktinis patyrė 57498,67 Lt AB DNB banko paskolos grąžinimo išlaidas, 18539,84 Lt AB „Swedbank“ paskolos grąžinimo išlaidas, sumokėjo 230 Lt baudą, pagal pateiktus namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybos dokumentus nustatytos sutuoktinių 2010 m. patirtos 2378,82 Lt minėto

namo statybos išlaidos medžiagoms įsigyti, pagal sutuoktinių nurodytas vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidas Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2010 m. patyrė 33600 Lt vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidas). Pareiškėjos sutuoktinis bankų atsikaitomosiose sąskaitose 2010-01-01 su kredito limitu turėjo piniginių lėšų likutį – 38,13 Lt, 2010-12-31 – 11,29, Pareiškėja 2010-01-01 – (-)1519,69 Lt, 2010-12-31 – 9,81 Lt, todėl įvertinus nustatytas sutuoktinių 2010 m. gautas 69951,82 Lt pajamas ir pinigines lėšas bei patirtas 112247,33 Lt išlaidas, atsižvelgiant į sutuoktinio 26,84 Lt panaudotas banko santaupas ir Pareiškėjos 1529,50 Lt pinigines lėšas, skirtas santaupoms banke, buvo nustatyta, kad šeimos išlaidos 2010 m. viršijo pajamas 43798 Lt (69951,82–112247,33+26,84–1529,50) suma.

Inspekcija padarė išvadą, jog Klaipėdos AVMI, nustačiusi, kad 2010 m. bendros Pareiškėjos ir jos sutuoktinio išlaidos viršijo gautas pinigines lėšas 43798 Lt suma, pagrįstai konstatavo, jog 43798 Lt patirtoms išlaidoms padengti kiekvienas sutuoktinis panaudojo lygiomis dalimis po 21899 Lt iš kitų mokesčių administratoriui nežinomų ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo deklaruotos.

Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2011 m. gautos pajamos, piniginės lėšos ir patirtos išlaidos

Nurodyta, jog Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2011 m. gavo 44036,38 Lt pajamas ir pinigines lėšas (sutuoktinis gavo 7485,70 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas, pardavė automobilį *Mercedes Benz* 300 už 300 Lt, gavo 189,69 Lt metalo laužo pardavimo pajamas (atskaičius mokesčius), iš D. B. gavo 400 Lt dovaną, iš A. Š. ir jo sutuoktinės I. Š. gavo 25906,76 Lt grąžintos paskolos, Pareiškėja gavo 1465,28 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas (atskaičius mokesčius), iš Klaipėdos savivaldybės administracijos gavo 4113,59 Lt išmokas vaikams, iš A. D. gavo 3916,96 Lt nepilnamečiui sūnui išlaikyti, 258,40 Lt kito turto pardavimo pajamas). Klaipėdos AVMI apskaičiavo, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2011 m. iš viso patyrė 274750,58 Lt išlaidas (sutuoktinis patyrė 50132,35 Lt AB DNB banko paskolos grąžinimo išlaidas, 19759,23 Lt AB „Swedbank“ paskolos grąžinimo išlaidas, Pareiškėja ir jos sutuoktinis patyrė namo adresu: (duomenys neskelbtini), pagal pateiktus dokumentus 80000,00 Lt statybos išlaidas bei, vadovaujantis MAĮ 70 str. nuostatomis, šio namo statybai papildomai patyrė 89209 Lt išlaidas, Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2011 m. patyrė 35650 Lt vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidas). Pareiškėjos sutuoktinis bankų atsikaitomosiose sąskaitose 2011-01-01 su kredito limitu turėjo piniginių lėšų likutį – 11,29 Lt, 2011-12-31 – 30,63 Lt, Pareiškėja 2011-01-01 – 9,81 Lt, 2011-12-31 – 5,35 Lt, todėl įvertinus nustatytas sutuoktinių 2011 m. gautas 44036,38 Lt pajamas ir pinigines lėšas bei patirtas 274750,58 Lt išlaidas, atsižvelgus į Pareiškėjos 4,46 Lt panaudotas banko santaupas ir jos sutuoktinio pinigines lėšas, skirtas santaupoms banke 19,34 Lt, buvo nustatyta, kad šeimos išlaidos 2011 m. viršijo pajamas 230729 Lt (44036,38–274750,58+4,46–19,34).

Inspekcija padarė išvadą, jog Klaipėdos AVMI, nustačiusi, kad 2011 m. bendros Pareiškėjos ir jos sutuoktinio E. Š. išlaidos viršijo gautas pinigines lėšas 230729 suma, pagrįstai konstatavo, jog 230729 Lt patirtoms išlaidoms padengti kiekvienas sutuoktinis panaudojo lygiomis dalimis po 115365 Lt iš kitų mokesčių administratoriui nežinomų ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo deklaruotos.

Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2012 m. gautos pajamos, piniginės lėšos ir patirtos išlaidos

Nurodyta, jog Klaipėdos AVMI nustatė, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2012 m. gavo 57071,27 Lt pajamas ir pinigines lėšas (sutuoktinis gavo 8208 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas (atskaičius mokesčius), iš A. Š. ir jo sutuoktinės I. Š. gavo 26340 Lt grąžintos paskolos, Pareiškėja gavo 2043,66 Lt su darbo santykiais susijusias pajamas (atskaičius mokesčius), iš Klaipėdos savivaldybės administracijos gavo 2028 Lt išmokas vaikams, iš

Klaipėdos teritorinės darbo biržos gavo 2851,61 Lt išmokas, iš A. D. gavo 3600 Lt (300x12 nepilnamečiui sūnui išlaikyti, Pareiškėja ir jos sutuoktinis gavo 12000 Lt nekilnojamojo turto pardavimo pajamas). Klaipėdos AVMI apskaičiavo, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2012 m. iš viso patyrė 144358,73 Lt išlaidas (sutuoktinis patyrė 44586,58 Lt AB DNB banko paskolos grąžinimo išlaidas, 19640,67 Lt AB „Swedbank“ paskolos grąžinimo išlaidas, įsigijo lengvąjį automobilį VW *Golf* už 100 Lt, sumokėjo AB LESTO 400 Lt, 129,48 Lt žemės mokesčių, Pareiškėja ir jos sutuoktinis patyrė namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybos išlaidas pagal pateiktus Pareiškėjos dokumentus 20000,00 Lt bei, vadovaujantis MAĮ 70 str. nuostatomis, šio namo statybai papildomai patyrė 22302 Lt išlaidas, Pareiškėja ir jos sutuoktinis 2012 m. patyrė 37200 Lt vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidas). Pareiškėjos sutuoktinis bankų atsikaitomosiose sąskaitose 2012-01-01 su kredito limitu turėjo piniginių lėšų likutį – 30,63 Lt, 2012-12-31 – 8,51 Lt, Pareiškėja 2012-01-01 – 5,35 Lt, 2012-12-31 – 28,43 Lt, todėl įvertinus mokesstinio patikrinimo metu nustatytas sutuoktinių 2012 m. gautas 57071,27 Lt pajamas ir pinigines lėšas bei patirtas 144358,73 Lt išlaidas, atsižvelgus į Pareiškėjos sutuoktinio 22,12 Lt panaudotas banko santaupas ir Pareiškėjos 23,08 Lt pinigines lėšas, skirtas santaupoms banke, buvo nustatyta, kad šeimos išlaidos 2012 m. viršijo pajamas 87288 Lt (57071,27–144358,73+22,12–23,08) suma.

Inspekcija padarė išvadą, jog Klaipėdos AVMI, nustačiusi, kad 2012 m. bendros Pareiškėjos ir jos sutuoktinio išlaidos viršijo gautas pinigines lėšas 87288 Lt suma, pagrįstai konstatavo, jog 87288 Lt patirtoms išlaidoms padengti kiekvienas sutuoktinis panaudojo lygiomis dalimis po 43644 Lt iš kitų mokesčių administratoriui nežinomų ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo deklaruotos.

Inspekcija pasisakė dėl Pareiškėjos skunde nurodyto argumento, jog Klaipėdos AVMI prašymu ji 2015 m. vasario 19 d. elektroniniu laišku pateikė skaičiavimus, kam ir kokiomis sumomis 2009–2012 m. išleido nurodytas išlaidas, parašė kiek išleista statyboms, pragyvenimui ir kt., t. y. Pareiškėja, pateikdama skaičiavimus apie išlaidas, įrašė išlaidas statyboms pagal atliktų darbų kvitus, išlaidas palūkanoms ir likusią sumą įvardijo kaip išlaidas pragyvenimui, ir tuo metu nepaskaičiavo, kad įvardijama 34000–36000 Lt suma per metus yra smarkiai per didelė jų šeimos poreikiams. Pareiškėja nurodė, kad 2009–2012 m. sutuoktiniai savo 4 asmenų šeimai išleisdavo iki 2000 Lt per mėnesį būtinosioms išlaidoms, kas per metus sudaro iki 24000 Lt. Inspekcija pažymėjo, kad Pareiškėja pati mokesčių administratoriui pateikė šeimos išlaidų pragyvenimui apskaičiavimus, todėl, remdamasi LVAT praktika akcentavo, jog pirminiai paaiškinimai pripažįstami objektyvesniais ir patikimesniais. Inspekcija nenustatė pagrindo atsižvelgti į Pareiškėjos pateiktus papildomus paaiškinimus dėl patirtų šeimos pragyvenimo išlaidų.

Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes Inspekcija patvirtino Klaipėdos AVMI nurodymus Pareiškėjai sumokėti į biudžetą 9273,93 Eur GPM, 4201,71 Eur GPM delspinigius, 927 Eur GPM baudą, 673,37 Eur PSD įmokas, 442,73 Eur PSD įmokų delspinigius, 67 Eur PSD įmokų baudą.

Pareiškėja pateikė skundą dėl Inspekcijos 2016-07-07 sprendimo Nr. 68-182 nurodydama, kad nesutinka su vietinio ir centrinio mokesčių administratorių atliktu įrodymų vertinimu. Pareiškėjos įsitikinimu, atliktas vertinimas yra formalus ir nepagrįstas, priimtas neatsižvelgus, neįvertinus mokesčio mokėtojos rašytinėse pastabose išdėstytų argumentų ir pateiktų rašytinių įrodymų.

Pirma, Pareiškėja mano, jog Inspekcija nepagrįstai tvirtina, kad mokesčių mokėtoja neįrodė savo abejonių dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo teisėtumo ir pagrįstumo, nes nepateikė šias abejones pagrindžiančių įrodymų.

Pareiškėja nurodo, kad kartu su 2016 m. gegužės 13 d. pastabomis ji pateikė papildomus įrodymus: dvibučio namo projekto lokalinę sąmatą Nr. S001, E. Š. brolio A. Š. patvirtinimą, jog jis skolino lėšas. Lokalinę sąmatą sudarė A. S. – diplomuota specialistė. Šioje sąmatoje buvo pateikti skaičiavimai, kiek tiksliai kainuoja Pareiškėjos su sutuoktiniu namo statybos su visais

darbais, atsižvelgiant į rinkoje buvusias kainas ir pateiktą namo statybos projektą (naudojamas medžiagas, atliktus darbus, įrangą ir pan.). Sąmatoje bendra namo statybos kaina 2010 m. kovo mėn. kainomis būtų siekusi 299918,20 Lt, o tai, pasak Pareiškėjos, net šimtu tūkstančių kartų mažesnė suma. Pastebima, kad nei vietinis, nei centrinis mokesčių administratoriai nevertino šio įrodymo ir dėl jo nepasisakė.

Mokesčių mokėtoja pažymi ir tai, kad tik derybų su vietiniu mokesčių administratoriumi metu jai buvo paaiškinta, kad yra leidžiama pateikti tokius įrodymus, o iki tada jai buvo nurodyta, kad priimami tik statybų išlaidas pagrindžiantys įrodymai, t. y. apie tai, kad kainas ir išlaidas galima grįsti lyginamojo tipo specialistų paruoštais dokumentais, mokesčių mokėtoja sužinojo daug vėliau.

Antra, Pareiškėja pažymi, kad Klaipėdos AVMI tuo pačiu metu atliko ir E. Š. brolio A. Š. mokestinį patikrinimą. A. Š. buvo informavęs vietinį administratorių, jog 2011–2012 metais skolino E. Š. apie 205000 Lt namo statyboms (šią aplinkybę patvirtino ir Pareiškėjos patikrinimo metu). Pabrėžiama, jog nors patikrinimus atliko tie patys asmenys, bet mokesčių mokėtojos atveju ši aplinkybė buvo laikyta neįrodyta, tuo tarpu A. Š. patikrinimo metu ši suma buvo pripažinta kaip patirtos išlaidos ir net konstatuota, jog A. Š. turėjo pajamų skolinti E. Š. ir kitiems tretiesiems asmenims.

Trečia, pasak Pareiškėjos, derybų (nagrinėjant pasiūlymą pasirašyti susitarimą dėl mokesčio) metu vietiniui mokesčių administratoriui buvo pateiktas rašytinis pakvitavimas, kuris patvirtina paskolos suteikimo faktą, tačiau šis pakvitavimas buvo pripažintas nepakankamu įrodymu. Pareiškėja nesupranta, kodėl vietinis ir centrinis mokesčių administratoriai nukrypsta nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos aiškinant paskolos sutarčių klausimus, nors ši praktika turi precedento galią ir yra privaloma visiems subjektams. Pagal kasacinio teismo formuojamą praktiką kreditorius turi įrodyti, kad paskolą suteikė, o skolininkas – kad paskolą grąžino arba jos negavo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008-03-26 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-187/2008, 2013-06-18 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-351/2013). Netgi faktas, kad paskolos sutartis surašoma vėliau, nei perduodami pinigai, savaime nepatvirtina, kad paskolos sandoris nebuvo sudarytas, ar kad jis yra tariamas, t. y. sudarytas tik dėl akių (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015-07-01 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-431-469/2015). Šalių paskolos teisiniam santykiams paneigti nebūtų pakankama netgi aplinkybės, kad šalys apskritai nebūtų sudariusios paskolos rašytinių sutarčių, o tokias surašytų dabar. Aplinkybė, kad rašytinėje paskolos sutartyje atskirai, padarant atitinkamą įrašą, nėra užfiksuotas paskolos sutarties dalyko perdavimo paskolos gavėjui faktas, taip pat nėra kliūtis teismui konstatuoti tokio fakto egzistavimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014-01-08 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-123/2014). Pareiškėjos atveju tarp paskolos sutarties šalių nėra ginčo nei dėl šalių civilinių teisinių santykių pobūdžio, nei dėl pinigų gavimo, nei dėl grąžinimo faktų. Be to, sutarčių konsensualizmo principas reikalauja, kad teismas, aiškindamas sutartį, prioritetą teiktų šalių tikrajai valiai, tikriesiems jų ketinimams sudarant sutartį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013-12-31 nutartis civ. byloje Nr. 3K-7-430/2013, „Teismų praktika“ 2013, 41, psl. 202–213). Pareiškėjos atveju sutarties šalys aiškiai patvirtino savo ketinimus ir reikšmingus faktus, tačiau mokesčių administratorius juos ignoravo, o dėl šalių ketinimų sprendė savo nuožiūra. Tvirtinama, kad mokesčių mokėtoja, E. Š. ir jo brolis patvirtino aplinkybes žodžiu ir raštu, tą patį neginčijamai patvirtina rašytinis įrodymas – pakvitavimas, tačiau Inspekcija net nebandė gilintis į aplinkybes.

Vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta, Pareiškėja prašo panaikinti Inspekcijos 2016-07-07 sprendimą Nr. 68-182.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, kad Pareiškėjos skundas atmestinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl to, ar pagrįstai mokesčių administratorius Pareiškėjos mokesčių bazę tikrinamuoju 2009–2012 metų laikotarpiu nustatė ir mokėtiną GPM bei PSD įmokas apskaičiavo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, konstatavęs, kad Pareiškėjos (jos

šeimos) išlaidos tikrinamuoju laikotarpiu viršijo juridinę galią turinčiais dokumentais ir atitinkamais sandoriais pagrįstas pajamas.

Vietos mokesčių administratorius nustatė, kad tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2009-01-01) Pareiškėja ir jos sutuoktinis E. Š. turėjo 85994 Lt piniginių lėšų likutį ne banke. Įvertinusi minėtą piniginių lėšų likutį, mokesčių mokėtojos ir jos sutuoktinio pateiktą informaciją bei kitus duomenis, Klaipėdos AVMI nustatė, kad tikrinamuoju laikotarpiu (2009–2012 m.) Pareiškėjos šeimos išlaidos (pavyzdžiui, išlaidos automobiliams įsigyti, veiklai pagal verslo liudijimą vykdyti, banko paskoloms gražinti, mokesčiams ir baudoms mokėti, namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybai, vartojimo ir nepilnamečių vaikų išlaikymo išlaidos bei kt.) viršijo Pareiškėjos ir jos sutuoktinio gautas su darbo santykiais susijusias pajamas ir kitas pinigines lėšas (2016-03-14 patikrinimo akto Nr. FR0680-186 18–23 psl.), todėl konstatavo, jog šioms išlaidoms padengti kiekvienas sutuoktinis panaudojo lygiomis dalimis po 219650 Lt iš kitų mokesčių administratoriui nežinomų ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo deklaruotos. Inspekcija, įvertinusi byloje esančią medžiagą, sutiko su vietos mokesčių administratoriaus pozicija, todėl skundžiamu sprendimu patvirtino papildomai Pareiškėjai apskaičiuotas mokėtinas mokesčių sumas.

Pareiškėja nesutikimą su mokesčių administratoriaus nustatyto Pareiškėjos šeimos lėšų trūkumu tikrinamuoju laikotarpiu, kurio pagrindu buvo apskaičiuota Pareiškėjos mokesčių bazė, grindžia tuo, kad mokesčių administratorius atliko formalų ir nepagrįstą jos šeimos pajamų ir išlaidų vertinimą, t. y. neteisingai nustatė jų turėtas gyvenamojo namo, esančio adresu: (duomenys neskelbtini), statybos išlaidas, neįvertino jos pateiktos dvibučio namo projekto lokalinės sąmatos Nr. S001, kurioje, pasak Pareiškėjos, pateikti skaičiavimai, kiek tiksliai kainuoja minėto namo statybos su visais darbais, atsižvelgiant į rinkoje jo statybos metu buvusias kainas ir pateiktą namo statybos projektą (naudojamas medžiagas, atliktus darbus, įrangą ir pan.). Taip pat Pareiškėja nurodo, jog mokesčių administratorius nepagrįstai nepripažino jos šeimos pajamomis A. Š. 2011–2012 metais jos sutuoktiniui skolintų apie 205000 Lt lėšų namo statybai, apie kurias A. Š. per mokestinį patikrinimą buvo informavęs vietinį administratorių ir šią aplinkybę patvirtino Pareiškėjos patikrinimo metu. Pareiškėjos skunde išdėstytus motyvus palaikė ir jos atstovas Komisijos posėdžio metu, papildomai pasisakydamas dėl mokesčių administratoriaus nustatyto Pareiškėjos šeimos vartojimo išlaidų dydžio. Taigi, ginčas tarp šalių vyksta dėl įrodymų vertinimo, t. y. atitinkamų Pareiškėjos nurodomų ir, jos teigimu, pakankamais ir tinkamais įrodymais grindžiamų pajamų šaltinių pripažinimo ar ne.

Pastebėtina, jog Inspekcijos sprendime išsamiai aptartos MAĮ 70 straipsnio, Taisyklių, LVAT nutarčių nuostatos dėl mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikymo, mokėtojo pareigų pagrįsti pajamų šaltinius. Komisija, atsižvelgdama į šią aplinkybę, taip pat į tai, kad Pareiškėjos skunde nekeliamas klausimas dėl atitinkamų teisės normų, reglamentuojančių specialaus mokesčių apskaičiavimo metodo taikymą, aiškinimo bei taikymo, vengdama pasikartojimų ir sutikdama su mokesčių administratoriaus pateiktu MAĮ 70 str. 1 dalies, Taisyklių nuostatų vertinimu, plačiau šių nuostatų ir faktinių ginčo bylos aplinkybių iš naujo neaptarinėja. Kadangi Pareiškėja savo skunde yra išdėsčiusi gana tiksliai ir aiškiai apibrėžtus nesutikimo su centrinio mokesčių administratoriaus sprendimu motyvus, kuriuos taip pat akcentavo ir papildė jos atstovas Komisijos posėdžio metu, Pareiškėjos poziciją grįsdamas mokesčių administratoriui pateiktų įrodymų netinkamu vertinimu, Komisija sprendime pasisakys dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo pagrįstumo, atsižvelgdama į Pareiškėjos skunde ir jos atstovo Komisijos posėdžio metu nurodytus motyvus.

Komisija pažymi, jog pagal MAĮ 67 str. 1 dalį mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Šio straipsnio 2 d. nustato, kad mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos. Taigi, įrodinėjimo pareiga yra paskirstyta tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo. Mokesčių administratorius privalo tam tikrais duomenimis pagrįsti

mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Mokesčių mokėtojas, nesutikdamas su mokesčių administratoriaus apskaičiuoto mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pateikti duomenis, kurie pagrįstų, kodėl mokestis ir su juo susijusios sumos yra apskaičiuotos neteisingai. Nustačius, kad mokesčių administratorius pateikė pakankamai duomenų, įrodančių mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumą bei teisingumą, mokesčių mokėtojui, kuris nesutinka su mokesčių administratoriaus apskaičiavimu, tenka pareiga įrodyti, jog mokesčių administratorius neteisingai apskaičiavo mokesčio ir su juo susijusias sumas. Jeigu mokesčių mokėtojas neįvykdo šios pareigos, tai nustačius, jog mokesčių administratorius pagrindė mokesčių mokėtojui apskaičiuotą mokestį ir su juo susijusias sumas, mokesčių mokėtojui atsiranda mokestinė prievolė.

Dėl gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), *statybos išlaidų.* Pareiškėja nesutinka su skundžiamame sprendime padaryta išvada, kad Pareiškėjos šeima namo, esančio adresu: (duomenys neskelbtini), statybai patyrė 489090 Lt išlaidas. Tokią poziciją Pareiškėja grindžia 2016-05-10 vietos mokesčių administratoriui kartu su pastabomis pateikta dvibučio namo projekto lokaline sąmata, kurioje nurodyta, jog bendra namo statybos kaina siekė tik 299918,20 Lt.

Iš byloje esančios medžiagos matyti, kad Pareiškėja su sutuoktiniu E. Š. 2009–2013 metais vykdė gyvenamojo namo statytas (statybos pradžia 2009-02-19) sklype adresu: (duomenys neskelbtini), kuri buvo įsigiję pagal 2006-11-28 pirkimo–pardavimo sutartį (notarinio registro Nr. M-15183). Pareiškėja ir E. Š. mokesčių administratoriui mokestinio patikrinimo metu pateikė 2009–2013 m. statybos išlaidas patvirtinančių dokumentų už 256517,01 Lt sumą (238100 Lt kvitai už prekių (paslaugų) pardavimo už atliktus statybos darbus (iš jų 204100 Lt per 2009–2012 m. laikotarpį) + 10717,01 Lt dokumentai už medžiagų įsigijimą). Pareiškėjos sutuoktinis 2015-02-04 paaiškinime Nr. AC19-4 nurodė, kad pateikė ne visus namo statybos išlaidas pagrindžiančius dokumentus, t. y. nepateikė medžiagų pirkimą patvirtinančių dokumentų. 2015-02-05 Pareiškėja elektroniniu laišku nurodė, kad papildomų dokumentų, patvirtinančių statybos išlaidas, neturi. Papildomai Pareiškėja su sutuoktiniu 2015-02-16 elektroniniame laiške pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, kad namo (adresas: (duomenys neskelbtini) statyboms 2009–2013 m. patyrė 291900 Lt išlaidas, tačiau kontrolės veiksmų metu Pareiškėja ir E. Š. daugiau statybos išlaidas patvirtinančių dokumentų nepateikė (patikrinimo akto 3–5 psl.). Kadangi mokesčių administratoriui nebuvo pateikti objektyvūs įrodymai, kuriuos vertinant galėjo būti nustatyta namo statyboms įsigytų medžiagų ir gaminių išlaidų suma, todėl mokesčių administratorius Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2009–2012 m. vykdytoms dviejų butų 78 proc. baigtumo gyvenamojo namo adresu: (duomenys neskelbtini), statybai naudotų medžiagų ir gaminių įsigijimo išlaidų vertę nustatė, naudodamasis Statistikos departamento, UAB „Sistela“, Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų bazės, Nekilnojamojo turto registro duomenimis ir pačios Pareiškėjos bei jos sutuoktinio pateiktais dokumentais. Mokesčių administratorius atliko tris skirtingus Pareiškėjos šeimos tikrinamuosiu laikotarpiu 78 proc. baigtumo gyvenamojo namo vykdytose statybose medžiagoms ir gaminiams įsigyti patirtų išlaidų skaičiavimus. Pirmiausia, įvertinęs Statistikos departamento pateikiamus 2009–2012 m. statistinių statybos sąnaudų elementų grupių lyginamuosius svorius bendroje statybos vertėje (61,35 proc.) ir atsižvelgęs į Pareiškėjos su sutuoktiniu pateiktus namo statybos darbus pagrindžiančius dokumentus ir juose nurodytą statybos darbų vertę (204100 Lt), mokesčių administratorius apskaičiavo statybos medžiagoms įsigyti galimai Pareiškėjos patirtas 318972 Lt išlaidas (1). Įvertinęs pagal Statistikos departamento duomenis nustatytą 2009–2012 m. medžiagų ir gaminių sąnaudų dalį iš visos statybos vertės (61,35 proc.) ir atsižvelgęs į apskaičiuotą pagal UAB „Sistela“ parengto 2009–2012 m. statybos darbų kainynų duomenis orientacinę 498249 Lt gyvenamojo namo statybos kainą bei Pareiškėjos sutuoktinio 2007 m. patirtas išlaidas statybinėms medžiagoms (5000 Lt), mokesčių administratorius nustatė, kad 2009–2012 m. vykdytoms statyboms įsigytų medžiagų ir gaminių išlaidų suma galėjo sudaryti 300676 Lt (2). Taip pat, remdamasis Nekilnojamojo turto registro, pateiktų mokesčių deklaracijų duomenimis, mokesčių administratorius nustatė palyginamuosius gyvenamųjų namų pirkimo–pardavimo sandorius ir deklaruotas statybų išlaidas trijų gyvenamųjų namų adresais:

1) (duomenys neskelbtini), 2) (duomenys neskelbtini), 3) (duomenys neskelbtini), todėl, pritaikęs aritmetinį vidurkį ir atsižvelgęs į nustatytas Pareiškėjos sutuoktinio 2007 m. patirtas išlaidas statybinėms medžiagoms (5000 Lt), apskaičiavo 2009–2012 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio medžiagoms įsigyti patirtas 238291 Lt išlaidas (3). Mokesčių administratorius Pareiškėjos ir jos sutuoktinio 2009–2012 m. vykdytoms gyvenamojo namo statyboms patirtomis medžiagoms ir gaminiams įsigyti išlaidomis pripažino mokesčių mokėtojai palankiausią mažiausią kainą, t. y. nustatęs, kad jos galėtų sudaryti nuo 238291 Lt iki 318972 Lt, minėtomis išlaidomis pripažino 238291 Lt. Todėl bendra pagal mokesčių administratoriaus skaičiavimus namo adresu: (duomenys neskelbtini), 2007–2013 m. statybos išlaidų suma sudaro 489090 Lt (256517,07 Lt (Pareiškėjos ir jos sutuoktinio pateikti namo statybai 2009–2013 m. patirtų išlaidų dokumentai) + 238291 Lt (mokesčių administratoriaus apskaičiuotos 2009–2012 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio medžiagoms ir gaminiams įsigyti patirtos išlaidos) – 10717,01 Lt (Pareiškėjos ir jos sutuoktinio pateikti 2009–2013 m. statybos medžiagų įsigijimo dokumentai) + 5000 Lt (Pareiškėjos sutuoktinio pateikti 2007 m. patirtų išlaidų statybinėms medžiagoms dokumentai).

Kaip minėta, Pareiškėja nesutinka su mokesčių administratoriaus išvadomis apie jos šeimos 2009–2012 m. vykdytoms gyvenamojo namo statyboms patirtas išlaidas (489090 Lt), teigdama, jog Inspekcija nevertino vietos mokesčių administratoriui 2016-05-10 kartu su pastabomis dėl 2016-03-14 patikrinimo akto Nr. (9.6) FR0680-186 pateiktos dvibučio namo, esančio (duomenys neskelbtini) (sklypo Nr. 4) projekto lokalinės sąmatos Nr. S001 duomenų, pažymėdama, jog šioje sąmatoje Pareiškėjos sutuoktinio užsakymu buvo atliktas gyvenamojo namo statybos 2010 m. kovo kainomis skaičiuojamosios kainos nustatymas, kuri galėjo būti 299918,20 Lt. Kadangi Pareiškėja neginčija mokesčių administratoriui patikrinimo metu pateiktų dokumentų, pagrindžiančių 2007, 2009–2013 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio patirtas išlaidas gyvenamojo namo statybai, todėl darytina išvada, jog iš esmės Pareiškėja nesutinka su namo statybai patirtų išlaidų mokesčių administratoriaus nustatyta suma yra dėl 2009–2012 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio medžiagoms ir gaminiams įsigyti patirtų išlaidų dydžio, t. y. dėl 238291 Lt. Išanalizavus byloje esančios dvibučio namo projekto 2016-05-09 lokalinės sąmatos Nr. S001 (užsakovas E. Š.) duomenis, matyti, jog tiesioginių išlaidų grafoje nurodyta visa individualaus dvibučio namo (duomenys neskelbtini) išlaidų suma – 299918,20 Lt, susidedanti iš 60011,00 Lt darbų kainos, 225252,96 Lt medžiagų kainos, 14654,24 Lt mechanizmų kainos. Palyginus Pareiškėjos į bylą pateiktoje lokalinėje sąmatoje Nr. S001 nurodytą galimą gyvenamojo namo statyboms panaudotų medžiagų kainą 225252,96 Lt su mokesčių administratoriaus pripažintomis 2009–2012 m. vykdytoms gyvenamojo namo statyboms įsigytų medžiagų ir gaminių išlaidomis 238291 Lt, matyti, jog šių sumų skirtumas nėra esminis, todėl konstatuotina, kad mokesčių administratorius patikrinimo metu tinkamai nustatė gyvenamojo namo statybai panaudotų statybinių medžiagų išlaidų, kurioms Pareiškėja ir jos sutuoktinis nepateikė pateisinančių dokumentų, dydį.

Akcentuotina ir tai, jog lokalinėje sąmatoje Nr. S001 bendra darbų ir mechanizmų kaina yra tik 74665,24 Lt, nors Pareiškėja su sutuoktiniu mokesčių administratoriui yra pateikę prekių (paslaugų) pardavimo kvitus, išrašytus M. M., S. S. ir A. Š. vardais, už 2009–2013 m. atliktus 238100 Lt vertės namo statybos darbus. Tai, kad minėtuose kvituose nurodytos sumos yra tik už statybos darbus (ne bendrai už statybos darbus ir medžiagas, kaip Pareiškėja tvirtino 2016-05-10 pastabose mokesčių administratoriui po pakartotinio patikrinimo) patvirtina byloje esanti 2009-08-18 rangos sutartis Nr. 18/08/2009-MM, kurios 2.1 p. nurodyta, jog M. M. (rangovas) įsipareigoja atlikti gerbūvio darbus adresu: (duomenys neskelbtini), už 10100 Lt. Minėtą aplinkybę taip pat patvirtina ir S. S. 2015-02-05 elektroniniu laišku pateiktas paaiškinimas apie 2012–2013 m. adresu: (duomenys neskelbtini), atliktus statybos darbus už 54000 Lt. Šiame paaiškinyje nurodyta, jog darbams atlikti naudotos užsakovo medžiagos, kurių pritrūkus, panaudojo savo. Pastebėtina, jog S. S. paaiškinyje nenurodė sumos, kuri pagrįstų jo panaudotų savų medžiagų kainą, taip pat nepateikė ją patvirtinančių dokumentų. Be to, Pareiškėjos sutuoktinio brolio A. Š. 2015-01-23 Klaipėdos AVMI paaiškinyje nurodė, kad nuo 2006 m. užsiima statinių atstatymo ir remonto veikla pagal verslo liudijimą, Pareiškėjos sutuoktinio

užsakymu atliko statybos darbus adresu: (duomenys neskelbtini) A. Š. nurodė, kad darbus atlikdavo pagal susitarimą, medžiagos būdavo užsakovų. Nors šiame paaiškinime A. Š. nurodė, jog, jei medžiagų turėjo savo – jas panaudodavo, tačiau nekonkretizavo, kokios tai medžiagos, tai pagrindžiančių dokumentų taip pat nepateikė. Tai, kad kvituose nurodytos sumos buvo gautos už atliktus įvairius statybos darbus adresu: (duomenys neskelbtini), A. Š. nurodė ir 2015-01-28 Klaipėdos AVMI paaiškinime Nr. AC19-3. Pastebėtina ir tai, jog mokesčių mokėtojos atstovo Komisijos posėdžio metu nurodytos aplinkybė apie galimai ginčui aktualaus namo statyboms panaudotų Pareiškėjos sutuoktinio sukauptų statybinių medžiagų iš seniau vykdytos statybų veiklos, pirminiuose Pareiškėjos ir jos sutuoktinio paaiškinimuose nebuvo paminėta, kaip tik atvirškčiai iš E. Š. 2015-02-04 paaiškinimo Nr. AC19-4 galima manyti, jog jis siekė pateikti mokesčių administratoriui statybos medžiagų *pirkimo* dokumentus. Todėl lokalinėje sąmatoje nurodyta statybos darbų vertė negali būti pagrindu mažinti Pareiškėjos (jos sutuoktinio) namo statybos bendrąsias išlaidas, nes pati Pareiškėja dokumentais pagrindė didesnę statybos darbų išlaidų dydį, o versija, kad į statybos darbų kainas buvo įskaičiuotos ir medžiagų kainos, atsirado po kontrolės veiksmų atlikimo, be to, ji nėra pagrįsta jokia objektyvia informacija ir duomenimis. Atsižvelgdama į nustatytas faktines aplinkybes ir tai, jog teismų praktikoje laikoma, kad apsiribojimas vien teiginiais, atsikirtimais, nepagrįstais jokiais įrodymais, negali nulemti sprendimo priėmimo mokesčių mokėtojo naudai (pavyzdžiui, LVAT 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010, 2010-10-25 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1147/2010, 2011-01-03 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-1632/2010, 2011-12-22 nutartis adm. byloje Nr. A-575-912/2011), Komisija daro išvadą, kad mokesčių administratoriaus atliktų įvertinimų pagrindu apskaičiuota 2009–2012 m. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio medžiagoms įsigyti patirtų išlaidų suma atitinka protingumo bei teisingumo kriterijus, todėl laikytina pagrįsta, o Pareiškėjos argumentas dėl mokesčių administratoriaus nepagrįstai neįvertintos jos pateiktos lokalinės sąmatos atmestinas.

Dėl 2011–2012 metais A. Š. Pareiškėjos sutuoktiniui skolintų apie 205000 Lt piniginių lėšų namo statybai. Kaip minėta, Pareiškėja tikrinamuoju laikotarpiu patirtoms išlaidoms pagrįsti mokesčių administratoriui pateikė laisvos formos 2016-04-29 patvirtinimą, kad A. Š. 2011–2012 metais buvo pasiskolinęs Pareiškėjos sutuoktiniui įvairiomis dalimis 205000 Lt, t. y. 2011 m. – 95000 Lt, 2012 m. – 110000 Lt, kuriuos Pareiškėjos sutuoktinis panaudojo namo statyboms. Pareiškėjos atstovas Komisijos posėdžio metu pastebėjo, jog minėtą pinigų sumą tiek žodžiu, tiek ir raštu pripažino Pareiškėjos sutuoktinis ir jo brolis A. Š., be to, tvirtino, jog A. Š. buvo informavęs vietinį administratorių, jog namo statybai skolino E. Š. pinigų, o A. Š. patikrinimo metu buvo konstatuota, jog A. Š. turėjo pajamų skolinti E. Š. ir kitiems tretiesiems asmenims.

Vertinant Pareiškėjos nurodytus argumentus dėl jos sutuoktiniui jo brolio skolintų piniginių lėšų 2011–2012 m. laikotarpiu, pastebėtina, jog ši pozicija apie gautas skolon lėšas mokesčių administratoriui buvo pateikta ne iš karto, o sužinojus, kokia išlaidų suma negali būti pagrįsta mokesčių administratoriui teikiama dokumentais, t. y. Pareiškėjai jau tiksliai žinant apie mokesčių administratoriaus nustatytas Pareiškėjos (jos šeimos) išlaidoms trūkstamas pajamų sumas. Pavyzdžiui, Pareiškėja 2015-02-11 elektroniniu paštu pateiktoje šeimos išlaidų ir pajamų lentelėje įvardintos 2011 m. – 8700 Lt E. Š. pajamos, 1800 Lt E. Š. pajamos, 70000 Lt K. U. investuotos lėšos į namo statybą (mokesčių administratorius nustatė, jog K. U. negalėjo nurodytos sumos perduoti), 192850 Lt išlaidos, 2012 m. – 21050 Lt E. Š. pajamos, 2250 Lt E. Š. pajamos, 102400 Lt išlaidos, t. y. nenurodė jokių A. Š. Pareiškėjos sutuoktiniui skolintų lėšų. Remiantis LVAT praktika, pirminiai paaiškinimai pripažįstami objektyvesniais ir patikimesniais, nes jiems įtakos nedarė nei laikas, nei kitos aplinkybės (2007-03-15 nutartis adm. byloje Nr. A-17-301/2007, 2009-06-12 nutartis adm. byloje Nr. A-556-695/2009). Tuo tarpu Pareiškėjos pateiktame 2016-04-29 patvirtinime apie Pareiškėjos sutuoktinio gautas iš A. Š. pinigines lėšas yra tik Pareiškėjos sutuoktinio parašas. Be to, net ir šiuo metu A. Š. patvirtinus, jog skolino tikrinamuoju laikotarpiu E. Š. piniginių lėšų, tačiau, nesant realaus pinigų perdavimo faktą patvirtinančio įrodymo, A. Š. patvirtinimas negalėtų būti laikomas pagrindu pripažinti, kad piniginių lėšų Pareiškėjos sutuoktinis buvo gavęs. Dėl Pareiškėjos prie

skundo Komisijai pateiktos Klaipėdos AVMI 2013-02-19 A. Š. operatyvaus patikrinimo pažymos Nr. AC5-8 kopijos Komisija pastebi, jog šiame dokumente Klaipėdos AVMI pasisakė dėl A. Š. suteiktų paskolų fiziniams ir juridiniams asmenims pagal jo paties ir antstolių pateiktus raštiškus įrodymus (pavyzdžiui, vekselius), tačiau pažymoje jokių duomenų nėra įvardinta, jog A. Š. būtų skolinęs Pareiškėjos sutuoktiniui piniginių lėšų. Taip pat, Komisijos nuomone, Pareiškėjos pozicija, kad jos sutuoktinio brolis A. Š. realiai skolino pinigus E. Š. namo statybai tikrinamuoju laikotarpiu, nelaikytina logiška ir ekonomiškai pagrįsta, nes, kaip nustatė mokesčių administratorius, Pareiškėjos sutuoktinis 2015-08-24, 2015-08-27 elektroniniuose laiškuose pats pripažino, jog iš 2007-01-22 iš AB „Swedbank“ gavęs paskolą banko mokėjimo pavedimais pervedė 182787,19 Lt broliui A. Š. pagal žodinį susitarimą kaip paskolą be palūkanų, kurią (pagal Pareiškėjos sutuoktinio 2014-09-24 paaiškinimą) A. Š. jam grąžino iki 2013-12-31 pavedimais ir grynaisiais, t. y. per kelis metų laikotarpį, tačiau dokumentų, patvirtinančių suteiktos paskolos grąžinimą, nepateikė. Mokesčių administratorius iš bankinių sąskaitų išrašų nustatė, kad A. Š. ir I. Š. 2007–2008 m. mokėjimo pavedimais grąžino Pareiškėjos sutuoktiniui 43784 Lt, 2009–2012 m. – 133353,56 Lt. Todėl, Komisijos nuomone, nelogiška, kad A. Š. skolintų Pareiškėjos sutuoktiniui 205000 Lt pinigines lėšas, kai pats dar nebuvo grąžinęs Pareiškėjos sutuoktiniui 2007 metais jam suteiktos paskolos. Pareiškėjos argumentai ir 2016-04-29 Pareiškėjos sutuoktinio pasirašytas patvirtinimas vertintini kritiškai, kaip gynybinė pozicija.

Dėl Pareiškėjos argumento, jog mokesčių administratorius nepagrįstai Pareiškėjos pateiktą rašytinį A. Š. Pareiškėjos sutuoktiniui paskolos suteikimo pakvitavimą pripažino nepakankamu įrodymu, nes tokio įrodymo ignoravimas nukrypsta nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, aiškinant paskolos sutarčių klausimus, Komisija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta aukščiau, pažymi, jog tokia Inspekcijos išvada atitinka ir teisminę praktiką, kurioje ne kartą pažymėta, kad nei mokesčių administratorius, nei bylą nagrinėjantys administraciniai teismai nesprenžia dėl sandorių galiojimo ir iš to kylančių civilinių teisinių pasekmių (pavyzdžiui, sandorių įvykdymo arba neįvykdymo), o vertina susiklosčiusius civilinius teisinius santykius mokestiniais teisiniais aspektais (LVAT 2010-05-17 nutartis adm. byloje Nr. A-556-735/2010 ir kt.). Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog LVAT praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad mokesčių teisė ir civilinė teisė yra to paties lygio, greta stovinčios teisės sritys, kurios tas pačias faktines aplinkybes vertina iš kitos perspektyvos ir kitų vertybių požiūriu. Net jei mokesčių teisės norma apmokestinimą kildina iš civilinių teisinių santykių, ji neprivalo būti interpretuojama nenukrypstamai nuo susiklosčiusių teisinių santykių civilinio teisinio įvertinimo (LVAT 2013-09-23 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1583/2013).

Dėl vartojimo išlaidų dydžio. Posėdžio Komisijoje metu Pareiškėjos atstovas pažymėjo, jog turėtų būti sumažintos mokesčių administratoriaus pripažintos Pareiškėjos šeimos vartojimo išlaidos, nes Pareiškėja 2015-02-16 elektroniniu laišku pateiktame paaiškinime suklydo vertindama šeimos išlaidas.

Pastebėtina, jog minėtame 2015-02-16 paaiškinime L. Š. , atsakydama į mokesčių administratoriaus 2016-02-12 el. paštu pateiktą nurodymą, detalizavo savo pačios 2015-02-11 mokesčių administratoriui pateiktoje šeimos pajamų ir išlaidų lentelėje nurodytus duomenis apie patirtas išlaidas. L. Š. nurodė, kad 2009–2012 m. šeima patyrė 141850 Lt pragyvenimo išlaidas (2009 m. – 35400 Lt, 2010 m. – 33600 Lt, 2011 m. – 35650 Lt, 2012 m. – 37200 Lt), statyboms – 291900 Lt, palūkanoms – 333800 Lt, automobiliui – 11100 Lt. Taigi, penkių asmenų šeima (Pareiškėjos 2015-02-11 paaiškinimas, kuriame nurodyta jos šeimos sudėtis) 2009 m. vartojimo ir vaikų išlaikymo išlaidoms pagal pirminį Pareiškėjos paaiškinimą išleisdavo po 2950 Lt per mėnesį, 2010 m. – 2800 Lt per mėnesį, 2011 m. – 2971 Lt per mėnesį, 2012 m. – 3100 Lt per mėnesį. Komisija, įvertinusi vietos mokesčių administratoriaus nustatytą informaciją, jog tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjos šeimą realiai sudarė penki asmenys (2 suaugusieji ir 3 nepilnamečiai), jie turėjo transporto priemones, patyrė gyvenamojo būsto išlaikymo ir komunalinių paslaugų išlaidas, nepilnamečių vaikų išlaikymo ir ugdymo išlaidas, mano, jog nėra pagrindo vertinti Pareiškėjos vartojimo išlaidas kitaip, nei pirminiuose paaiškinimuose buvo nurodę patys mokesčių mokėtojai. Todėl, Pareiškėjai nepateikus mažesnių

nei ankstesniuose paaiškinimuose įvardintų šeimos išlaidų įrodymų, o mažesnes vartojimo išlaidas grindžiant tik niekuo nepagrįstais teiginiais po to, kai mokesčių administratorius nustatė, jog Pareiškėjos šeimos išlaidos viršijo pajamas, Komisija daro išvadą, jog mokesčių administratorius pagrįstai vadovavosi pirminiais paaiškinimais, kurie teismų praktikoje pripažįstami objektyvesniais ir patikimesniais.

Išnagrinėjusi ir įvertinusi visus byloje esančius įrodymus ir nustatytas aplinkybes, Komisija sprendžia, kad Inspekcija 2016-07-07 sprendime Nr. 68-182 faktines aplinkybes vertino ir ginčo santykius reglamentuojančių teisės aktų nuostatas taikė tinkamai, todėl minėtas sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, o Pareiškėjos skundo reikalavimas jį panaikinti atmestinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-07-07 sprendimą Nr. 68-182.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliėnė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosylienė